

ÉPÍTŐK *Hírlevél*

ARÉV Baráti Kör Egyesület Kiadványa

XVI. évfolyam 2. szám (74) 2020. március

Megjelenik alkalmanként

MEGHÍVÓ

Az ARÉV Baráti Kör Egyesület
2020. évi rendes közgyűlésére.

Közgyűlés helye és ideje:
FMKIK Hosszúsétatér 4-6.

2020. április 2-án csütörtökön 14.00 óra

Napirend

- Közgyűlés megnyitása
- Napirend ismertetése
- Beszámoló az egyesület 2019. évi munkájáról
- 2019. évi közhasznúsági jelentés (írásos anyag e Hírlevélben közzétéve)
- 2020. évi munkaprogram és költségvetés tervezet elfogadása (írásos anyag e Hírlevélben is közzétéve)
- Döntés a tagdíj emeléséről
- Egyebek

Figyelemfelhívás!

A közgyűlés határozatképes, ha a tagok 50 %-a +1 fő jelen van. Amennyiben a határozatképeség nincs meg, úgy április 2-án 14.30 órakor a közgyűlést megismételjük és ekkor a jelenlevők számától függetlenül alapszabályunk 8.1. pontja értelmében a közgyűlés határozatképes.

Felkérés !

Kérjük tagjainkat, segítsenek abban, hogy családtagjaik, barátaik részéről is mind többen juttassák egyesületünkhöz személyi jövedelemadójuk **1 %-át**.

Az egyesület működéséhez igen fontos a támogatók megnyerése.

Az adóbevallási csomagban az erre vonatkozó nyilatkozathoz a következő adatokat kérjük felhasználni.

A kedvezményezett ez esetben az ARÉV Baráti Kör Egyesület

adószámunk: 18495717-1-07

MEGHÍVÓ

az ARÉV Baráti Kör Egyesület tisztelettel
meghívja tagjait a

2020. április 2-i közgyűlés szabadidejében
14.00 órakor tartandó rendezvényre.

(Székesfehérvár. Hosszúsétatér 4-6.)

Az előadás címe: Finnországban jártam

Előadó: Szűcs Mária

Támogatóink 2019. évben

- Székesfehérvár MJV Önkormányzat
- Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- 1 Gazdálkodó Szervezet

- Köszönjük minden tagunknak, aki a meghatározott 1.000,-Ft tagdíj feletti összeget fizetett. Ez 2019. évben 256.000,-Ft-ot jelentett.

- 2019-ben az SZJA 1 % felajánlásáról.. 47 fő rendelkezett egyesületünk javára, ennek összege 309.000-Ft volt.

Támogatásukat ezúton is köszönjük, és kérjük, lehetőségükhöz mérten tegyék ezt 2020 évben is.

Beszámoló az ARÉV Baráti Kör Egyesület 2019. évi tevékenységéről

Egyesületünk 2003 decemberében alakult, 2004-ben közhasznú minősítést kapott. 2019. évben a tervezett program szerint végeztük tevékenységünket.

Az Alapító Okiratban rögzített céljaink:

- I. találkozási fórumot teremtünk a volt ARÉV dolgozóinak, akik egyesületünk önkéntesei, tagjai,
- II. a volt vállalat nyugdíjasainak összefogása és segítése,
- III. a kulturális örökség részeként a volt vállalat múltbeli emlékeinek gyűjtése, megőrzése, ápolása,
- IV. figyelemmel kísérjük, segítjük a város építet környezetének fejlesztését,
- V. a város építői társadalmi megbecsülésének és közösségi szellemének ápolása.

Éves közgyűlésünket 2019. április 25-én tartottuk, ahol mind a 2018. évi beszámoló és közhasznúsági jelentés, mind a 2019. évi munkaprogram és költségterv elfogadásra került. Új elnökségi tagot választottunk Ludvig István személyében.

Székhelyünk 2005. óta a Jancsár u. 11. alatti 45 m²-es földszinti helyiség, amelyet 2016-tól a városi önkormányzat piaci bérleti díj ellenében adott át nekünk és a bérleti szerződést újabb öt évre meghosszabbította. Itt tartjuk az elnökségi üléseket, az ügyeletet és klubrendezvényeket. Egy szobát foglal el az ARÉV múltjával kapcsolatos összegyűjtött archív anyag, amelyet folyamatosan dolgozunk fel. Célunk, hogy megfelelő időben és módon tudjuk átadni majd a múzeumnak.

A 2018. évről szóló közhasznúsági jelentésünket Hírlevélben tettük közzé.

Tagságunkkal és a nem tag nyugdíjasainkkal ez évben Hírlevéllel tartottuk a kapcsolatot, négy Hírlevél számot adtunk ki. Itt hirdettük meg a sorra kerülő rendezvényeinket, illetve beszámoltunk azokról, annak érdekében, hogy a jelen nem levő tagjaink is értesüljenek az ott történekről. Kapcsolattartás céljaira felhasználtuk 30 7498870 telefonkapcsolatot és a székhelyünkön (hétfőnként 17.00 -18.00-ig) rendszeresített ügyeletet. Egyre nagyobb szerepet kap az internet, az ARÉV ismerősök oldal, valamint a meghirdetett rendezvényeken való részvételi alkalmak. (www.arevbar.hu; ARÉV-es ismerősök facebook csoport)

Az elnökség 2019. év során 10 alkalommal ülésezett, ahol az éves program végrehajtásával, valamint további aktuális kérdésekkel foglalkozott. Létszámunk: 2019. december 31-én ... fő, az év során új tagfő, elhalálozás miatt törölve 13 fő.

A Hírlevélben az „Arcok” rovatban ez évben is bemutattunk egy, a vállalatnál hosszú ideig dolgozó közismert személyt. Név szerint bemutattuk Galambos Ottót

A másik állandó Hírlevél rovat a vállalat életéről szóló, előző évtizedekben megjelent újság régi számaiból összeállított szemelvények és érdekességek közzététele volt az év során 1996-os év.

A Hírlevél útján szervezzük tagságunk és családtagjaik körében a személyi jövedelemadó 1 %-ának egyesületünk részére történő felajánlását.

Főbb rendezvényeink

Január 17.	Múzeumlátogatás Jankovics Marcell Triatlon
Január 24..	Filmvetítés Fertő Imre filmjeiből –Málta I.
Február 14.	Klubdélután – élménybeszámoló Komáromy házaspár Délkelet-ázsiai útjáról

Február 28.	Volt egyszer egy ARÉV, volt egyszer egy kiállítás c. könyv bemutatója a Gazdaság Házában.
Április 24	Filmvetítés Fertő Imre filmjeiből Málta II. Kirándulás::Budapest Nemzeti Táncszínház, Gül Baba Türbe, Puskás Stadion
Április 25.	Közgyűlés, Galambos Ottó vetítettképes előadása az ARÉV Baráti Kör Egyesület elmúlt 15 évéről
Május 31.	Építők nap keretében Szakmai nap a Vörösmarty Iskolában
Június 1 .	Építők Napja júniális
Június 6.	MOL Aréna Sóstó sportlétesítmény látogatása
Július 8.	Inkák aranya kiállítás Bp.
Szeptember 11.	Komárom új Duna-híd, Felcsut sportlétesítmény kirándulás
Szeptember. 21.	Lecsófőző Vigasság
November 9.	A Baráti Kör tagságának és nyugdíjasainak baráti találkozója.
November 13.	50 éves a tóvárosi lakásfenntartó Szov. Jubileumi rendezvény
November 19.	Klubdélután –Méhék, mézek Nagy Gyula vetítettképes előadása

Tárlatlátogatásokon, szervezett belvárosi sétán, kiállításokon, előadásokon, egyéb városi rendezvényeken több alkalommal közösen vettünk részt.

Az év folyamán rendszeres közös színházlátogatás - fő.

Fentiek szerint az év során az egyesület 33 rendezvényt szervezett.

A fő rendezvényeken megjelent:

Építők Napja, kb. 150 fő, Lecsófesztivál 100 fő, kirándulások 200 fő, Találkozó 160 fő, klubfoglalkozások 200 fő.

A fel nem sorolt rendezvényeken átlagban 40-50 fő vett részt E szerint az év során rendezvényeinket mintegy 1000 fő látogatta.

Önkéntes munka

Működésünket főleg az tette lehetővé, hogy tevékenységünk nagy részét az elnökség mellett tagságunk önkéntes munkával segítette.

- Önkéntes tagok segítségével, meszelés után folytattuk az irattári munkát.
- A nyugdíjas találkozó előkészítése és megszervezése öt fő munkáját igényelte 10 óra/fő.
- Természetesen térítés nélkül végezte egész évi munkáját az elnökség mind a 15tagja (személyenként 30 óra az év során)
- A Hírlevélben megjelenő cikkeket, ismertetőket tagjaink önkéntes munkával készítik. Átlagban 1-1 Hírlevél tartalmának összegyűjtése és megírása 5 fő részvételének 10-10 órai ráfordításával jár. Így a megjelent négy Hírlevélhez 200 óra önkéntes munka felhasználása szükséges.
- Önkéntes munkával készültek az egyesület gazdálkodásával kapcsolatos beszámolók, amely minimálisan 100 órát vett igénybe.
- Az Építők Napja szervezésében a Vörösmarty Mihály Ipari Szakképző Iskola tanárai és diákjai végeztek önkéntes munkát.
- Az Építők Napjához az egyesület tagsága mintegy 100 órával járult hozzá.
- A Lecsófesztiválon való részvételünk 15 fő egy-egy napi közreműködésével történt.

Esélyegyenlőség

Nagy figyelemmel voltunk arra, hogy működésünk során minden érdeklődő azonos eséllyel vehessen részt rendezvényeinken.

Hírleveleinkkel mindenki meghívásra kerül programjainkra, és a részt venni nem tudók a beszámolókból értesülhetnek a rendezvényeink tartalmáról.

Kirándulásainkat úgy szerveztük - figyelembe véve a résztvevők korát is-, hogy minél rövidebb gyaloglással mindenki a teljes programot élvezhesse.

Figyelembe vettük az indulás és érkezésnél a nehezebben mozgókat és a távolabb lakókat.

Figyelemmel voltunk a rendezvények helyének megválasztásánál arra, hogy egyrészt könnyen elérhető legyen, másrészt hogy lehetőleg ne változtassunk, így mindenki megszokhatta azt.

A Nyugdíjas Találkozót évek óta ugyanazon a földszinti helyiségben rendezzük, ahova nyugdíjasaink szinte már hazajárnak. A közös ebédből mindenki részesül és összeállításánál is figyelembe vesszük az idősebb korúak életvitelét. A találkozókat szombat délelőtt tartjuk, amely legalkalmasabb a nyugdíjas korúak szempontjából.

A fentieknél részletesebb, minden adatot tartalmazó, a számviteli szabályok szerint összeállított közhasznúsági jelentést a közgyűlés alkalmával, de ezen túl székhelyünkön elhelyezve is igény szerint mindenki megtekintheti, tanulmányozhatja és észrevételezheti.

Megköszönve támogató érdeklődésüket,

Kiss Lajos
elnök

Beszámoló az ARÉV Baráti Kör Egyesület 2019. évi gazdálkodásáról

2019. évi gazdálkodási adataink**Bevételek**

Közhasznú tevékenység bevétele	50.000,-Ft
Támogatás gazdálkodó szervezettől	60.000,-Ft
Támogatás magánszemélyektől	256.470,-Ft
Rendelkezés SZJA 1%-ról	309.341,-Ft
Tagdíjbevétel	479.500,-Ft
Bankkamat	80,-Ft

Bevételek összesen: 1.155.391,-Ft

Kiadások**I. Működési költségek:**

Víz, villany, szennyvíz	5.841,-Ft
Távhőszolgáltatás	81.287,-Ft
Irodaszer, dekorációs anyagok	77.825,-Ft
Bérleti és fenntartási díjak	126.116,-Ft
Karbantartás, közös ktg.	70.000,-Ft
Egyéb működési ktg.	23.156,-Ft
Bankköltség	58.479,-Ft

Működési kiadások összesen: 442.704,-Ft

II. Közcéli tevékenység költségei

Közcéli tev. bérleti díjai	50.000,-Ft
Postaköltség	200.090,-Ft
Telefon, internet	59.285,-Ft
Fénymásolási, nyomdai ktg.	85.570,-Ft
Rendezvények költségei	579.529,-Ft

Közcéli kiadások összesen: 974.474,-Ft

Kiadások összesen 1.417.178,-Ft
Értécsökkenési leírás: 50.000,-Ft

Takarékos költséggazdálkodásunk mellett ebben az évben sajnos nem sikerült pályázati forráshoz jutnunk, így összességében a **2019. évet -312 ezer Ft negatív eredménnyel** zártuk. Folyamatosan figyeljük a civil szervezetekre vonatkozó pályázatokat, és amint a mi céljainknak, tevékenységünknek megfelelő kiírás jelenik meg, arra beadjuk pályázatunkat.

Ebben az évben folytattuk épített környezetünk, örökségünk védelme érdekében végzett tevékenységünket, az archiválási és dokumentum feltárási, megőrzési munkákat. Ennek eredménye lassan, de biztosan meg fog jelenni, hiszen közhasznú tevékenységünk bemutatását elsőként idén a **Tóvárosi Lakásfenntartó Szövetkezet** kérte és idén ebből már bevételünk is származott. Örömmel látjuk, hogy tagjaink és a város közössége is értékesnek tartja és támogatja közhasznú céljaink elérését.

Ebben az évben a gazdálkodó szervezettől kapott támogatás összege **60 ezer Ft** volt.

A 2019. rendelkező évben **47 fő** szja 1% felajánlása érkezett hozzánk mintegy **309 ezer Ft** összegben. Igazán örömteli, hogy a 2014. óta folyamatosan csökkenő tendencia megállt és az idén kapott összeg magasabb lett az előző évinél! Most tehát az a feladatunk, hogy felhívjuk mindenkinek a figyelmét arra, hogy továbbra is figyeljenek a rendelkező nyilatkozatuk kitöltésére, juttassák el hozzánk a támogatásukat. Ezúton kérjük tagjaink segítségét a következő évi 1% megszerzéséhez is!

Kérjük nyugdíjas tagtársainkat, hogy az szja 1%-ának megszerzéséhez a mi adószámunkat ajánlják a még aktív, munkahelyen dolgozó családtagjaik, régi munkatársaik figyelmébe!

Ismét örömmel tapasztalhattuk, hogy mind a tagdíjából, mind pedig a magánszemélyektől kapott támogatásból befolyt összeg növekedett az előző évihez képest: tagdíjbevételünk **480 ezer Ft**, a támogatás **256 ezer Ft** volt, ami összességében **736 ezer Ft** olyan bevételt jelent, amit kizárólag mi, az egyesület tagjai bocsátottunk közösségünk rendelkezésére. Mindenkinek köszönjük, akik nemcsak az évi **1.000,-Ft** tagdíjat, hanem azt meghaladó összeget fizetett be egyesületünk részére.

2020. évi költségvetés tervezet

2020. évi munkaprogram

<i>Bevételek</i>	<i>eFt</i>
Alaptevékenység bevétele	50
Támogatás önkormányzattól	300
Támogatás gazdasági szervezetektől	100
Tagdíjbevételek	450
Támogatás magánszemélyektől	250
Rendelkezés SZJA 1%-ról	300
Bankkamat	0

Bevételek összesen: 1.450

*Kiadások***I. Működési költségek**

Víz, villany, szennyvíz	10
Távhőszolgáltatás	90
Irodaszer, dekorációs anyagok	50
Bérleti és fenntartási díjak	130
Karbantartás, közös ktg.	80
Egyéb működési ktg.	15
Bankköltség	60

Működési kiadások összesen: 435

II. Közcélú tevékenység költségei

Irodaszer, dekorációs anyagok	10
Postaköltség	200
Rendezvények költségei	600
Nyomdaköltség, kiadványok, egyéb	120

Közcélú kiadások összesen: 930

Kiadások összesen: 1.365

Értécsökkenési leírás: 50

Mérleg szerinti eredmény: 35

- Archiválási munka folytatása
 - Dobozolás, digitalizálás, nagy kapacitású tárolóra rögzítés.
 - Fényképek, filmek archiválásának folytatása. Az ARÉV Székesfehérváron végzett tevékenységének további feldolgozása. Elkészült 1990-ig a nagyipari technológiával készült lakóépületek rögzítése. További cél: más technológiájú épületek, ipari, szociális, kulturális, egészségügyi, sportlétesítmények beazonosítása, térképen történő rögzítése.
 - További digitális térképrészletek feldolgozása
- Egy - egy részterület elkészült anyagának bemutatása (kiállítás, vagy előadás).

Rendezvények

- Január-Március ARÉV BARÁTI KÖR vetítéses előadás - Fertő Imre
 - Április: ARÉV BARÁTI KÖR 2019. évről, 2020. évindító közgyűlés
 - Április: ARÉV BARÁTI KÖR tavaszi kirándulás, Mosonmagyaróvár
 - Június: ÉPÍTŐK SZAKMAI NAP és kapcsolódó rendezvények
 - Június: ÉPÍTŐK NAPJA és kapcsolódó rendezvények
 - Szeptember: Lecsófesztiválon való részvétel
 - Szeptember: ARÉV BARÁTI KÖR őszi kirándulás
 - November: ARÉV nyugdíjasok és egyesületi tagok éves Találkozója
- ARÉV BARÁTI KÖR klubtalálkozók alkalmanként, A programok pontos időpontja Hírlevélben, illetve interneten, weblapunkon fog megjelenni.

A fotó a Tutenhamon kiállításon készült

Kiállításon jártunk

2020. január 16-án sokan várakoztunk a vasútállomáson, hogy közösen elutazzunk Budapestre a **Tutanhamon rejtélye és kincsei a világon** címmel megrendezett kiállításra.

Ez egy olyan rekonstrukciós kiállítás amely az ókori Egyiptom titokzatos világába kalauzolja az érdeklődőket. A Tutanhamon kiállítás magával ragadó és eleven betekintést nyújt a Királyok Völgyének legjelentősebb régészeti felfedezésébe, gondosan megalkotott rekonstrukciók segítségével.

A látogató pont úgy érezheti magát, mint Howard Carter felfedező 98 éve, amikor megpillantotta egy pislákoló gyertya fényénél Tutanhamon sírkamráját.

Tutanhamon i. e. 1342 körül – i. e. 1324) az ókori Egyiptom XVIII. dinasztiájának egyik utolsó fáraója, egyes feltételezések szerint Ehnaton fia.

Tutanhamonra – aki csupán 8-9 éves lehetett, amikor trónra lépett, és 19 évesen már meg is halt – nem uralkodói képességei miatt került előtérbe, hiszen fiatal kora miatt mások vezették a birodalmát. Fáraóként azért lett híres, mert nyughelyét nem találták meg a sírablók, így múmiája és a vele eltemetett kincsek mind megmaradtak az utókor számára. Howard Carter egyiptológus megszállottan kutatott, míg 1922-ben rábukkant a sírkamrára. Tutanhamon sírkamrája jóval kisebb, mint a Királyok Völgyében található többi fáraóé. Valószínűleg, eredetileg nem is a fiatalon elhunyt fáraónak, hanem az udvarhoz közel álló más főrangú személynek építhették. Az építmény mindössze egyetlen szobából, egy előtérből, az ebből nyíló díszes sírkamrából, valamint két mellékkamrából áll.

A sírkamrák egymás után nyílnak meg a kiállítás közönsége előtt. A sír fekete sakálszobor örei mintha még most is a sírkamrát őriznék, a kanopusztartó szekrény és a körülötte lévő usébtí szobrok is ugyanabban a formában láthatóak, mintha nem is telt volna el azóta 3300 esztendő...

A kiállítás szervezői ezekkel az ősi eljárással készített replikákkal egyenesen a felfedező bőrébe bűjtatják a látogatóikat. A 2200 négyzetméteres tárlat az eredeti formájában mutatja be a sírkamra kegytárgyait. A kiállított hiteles másolatokat neves egyiptológusok ellenőrzésével készítették. A kiállítás teljes pompájában mutatja be a legfontosabb leleteket.

Kincsekkel teli dobozok és ládák nyílnak meg a publikum előtt, illetve a közönség megnézheti közelről Tutanhamon halotti maszkját is.

Tutanhamon Királyok völgye-beli sírja régészeti szenzáció, a 20. századig szinte az egyetlen érintetlenül fennmaradt fáraósír. A sírba az ókorban betörték ugyan, mégis a benne elhelyezett tárgyak nagy része megmaradt, köztük a fáraó szarkofágja is, benne a múmiával. A múmiát gránitfedelű homokkőszarkofágban, azon belül három egymásba helyezett koporsóban találták, a koporsók közül a két külső aranyozott fából, a középső szinaranyból készült, és mindet istenek képei díszítették. A legbelső koporsót 1925. október 28-án nyitották fel. A fáraó arcára gyönyörű aranymaszkot helyeztek, a múmiapólyákba pedig különféle amuletteket rejtettek. Maga a múmia meglehetősen rossz állapotban volt a balzsamozáskor használt olajok túlzott alkalmazása miatt, a nedvességtől a külső múmiapólyák elszenesedtek, és ragacsos fekete kenőcsöt alkottak, melyektől a múmia a maszkhoz és a koporsóhoz ragadt.

Tutanhamon jelenleg is sírjában nyugszik, kincsei pedig az Egyiptomi Régiségek Múzeumába kerültek Kairóba. Aranymaszkja, valamint kincsei közül jó néhány világszerte ismert műtárgy és az ókori egyiptomi mesterek rendkívüli tudományát bizonyítják.

Tutanhamon nevéhez fűződik a világ egyik legismertebb legendája, „**a fáraó átka**” amely Tutanhamon sírjának felfedezéséhez kapcsolódik, de csak jóval az esemény után terjedt el.

A régészetben egyébként járatlan újságírók szerint az ókori egyiptomi temetkezési szokások része volt, hogy a sírok bejáratára valamilyen átkot írtak. Tutanhamon sírjának bejáratán szerintük a következő felirat állt: „A halál szárnya meglegyinti azt, aki megzavarja a fáraó álmát.” A hír szerint a régészek nem törődtek a felirattal, és feltörték a pecsétet.

A csoport négy kutatója néhány nappal a felfedezés után rejtélyes körülmények között meghalt.

1923. április 5-én meghalt Lord Carnarvon egy légy csípése által okozott vérmérgezésben. Kairóban elterjedt a pletyka, hogy a halált igazából skorpiómarás okozta. A skorpiók az ókori Egyiptomban szent állatok voltak. Lord Carnarvont kórházba vitték, s állítólag többször is Tutanhamon nevét mondogatta. Majd egyszer csak felkiáltott: „Vége, hallom a hívást, készülök!” Abban pillanatban kialudtak a lámpák és (a legenda szerint) Londonban élő kutyája fájdalmasan felvonyított, majd kimúlt. A nővér elment visszakapcsolni az áramot, mire visszaért, Lord Carnarvon már meghalt. A fellahok átokról kezdtek beszélni, és ez a sajtónak köszönhetően az egész világon elterjedt.

Pár héttel ezután Audrey Herbert ezredes, Lord Carnarvon öccse halt meg, majd az őt ápoló nővér következett.

Howard Carter kanáriját kobra marta meg, de a kígyó eltűnt. Meghalt Richard Bethell is, aki Carter személyi titkára volt, ezután Bethell apja. Majd Jafleur professzor, aki a sírből előkerült tárgyakat vizsgálta. Arthur Cruttenden Mace is elhunyt, aki éppen csak belépett a sírba. Evelyn White depressziós lett, majd felakasztotta magát. Douglas Reed és Douglas Derry professzorok is meghaltak, majd őket követte Lord Carnarvon felesége. A hatóságok nyugtalankodtak, és egy őrt küldtek a sírhoz, aki szintén meghalt.

Összesen 26 halálesetet kapcsolnak a fáraó átkához, mivel a sírkamra kinyitásánál ennyien voltak jelen. A kevésbé misztikus beállítottságú tudósok még tudományos elméleteket is felállítottak, hogy mi okozhatta ezeket az elhalálozásokat. A sírből felszálló ókori por mikroorganizmusait, radioaktív anyagból készült tárgyakat, vagy radioaktív ércleleteket, és sok hasonló vad ötletet sorakoztattak fel.

Hogy mi okozta valójában ezeket a haláleseteket örök rejtély marad, de az tény, hogy Tutanhamon múmiája az elmúlt évtizedekben ártalmatlanul feküdt sírjában még akkor sem fogott az átok amikor a kairói Egyiptomi Múzeumban, újabb és újabb vizsgálatoknak vetették alá.

A tárlat – amelyet méltán neveznek a kiállítások királyának már több mint 6 millióan néztek meg, miközben bejárta Zürichet, Dublint, Brüsszelt, Madridot, Szóult és Párizst.

A több mint ezer lelet életnagyságú hiteles rekonstrukciója és a díszletek révén megtapasztalhatjuk az érzést, milyen is lehet a túlvilágra áthajózó Tutanhamon misztikus világába belépni. Igazi felfedezőnek érezhetjük magunkat; nem csupán a 3300 éves egyiptomi kultúrát és egy érdekes egyiptomi korszakot ismerhetünk meg, hanem a 100 évvel ezelőtti régészeti aranykor világát is.

Vauverné Móder Katalin

Bolyai János élete az anekdoták tükrében

Halálának 160 éves évfordulója alkalmából ezzel a címmel tartott előadást kicsi, de lelkes közönség előtt 2020. febr. 19-én Varga János mérnök-tanár, a Bolyai-kultusz népszerűsítője, az AREV Szervezési osztályának volt dolgozója.

Előadásának tartalmát az előadó az alábbiakban foglalta össze.

Bolyai Liceum udvara: Bolyai János és a szerző

Bolyai János nemcsak világhírű geométer volt, hanem egyetemes matematikai zseni, akit a matematika szinte minden ága érdekelt, és aki korának számos alapvető problémájával a tudományos világtól teljesen elzártan sikeresen foglalkozott, olykor évtizedekkel megelőzve más nagy nevekhez fűződő felfedezéseket, vagy körülbelül ugyanabban az időben hasonlókat alkotva, akinek több meglátása, kérdésfelvetése, sejtése beigazolódott, illetve bizonyítást nyert. George Bruce Halsted, az austini (Texas) egyetem volt matematika professzora, Bolyai János egyetlen nyomtatásban megjelent munkájának, az Appendix-nek – melyet 2009-ben az UNESCO is bejegyzett a Memory of the World regiszterbe, mint a Világemlékezet részét képező művet – angolra fordítója úgy jellemezte őt, hogy: „... a halhatatlan János a világtörténelemben a lángésznek legtokéletesebb megtestesítője...”. Mi magyarok is valljuk, Szentágothai János szintén világhírű, Nobel-díjra is többször jelölt agykutató tudósunkkal, Tudományos Akadémiánk volt elnökével együtt, hogy: „A magyar nép géniusza a tudomány területén, legmagasabb fokon Bolyai Jánosban öltött testet.”

Egyetlen nyomtatásban megjelent műve APPENDIX (függelék) néven híresült el, amely ugyan csak 26 oldal, de a már idézett Halsted professzor szerint: „a legendakivülből két tucat oldal a gondolkodás történetében”. Megoldotta a matematika 2000 éves, megoldhatatlannak hitt problémáját, s felfedezett egy új geometriai rendszert, a tér abszolút igaz tudományát, az első nemeuklideszi geometriát, amelynek egy módosított változata képezi a matematikai alapját a modern fizika legnagyobb elméletének, a *relativitáselméletek*. Eredményét még értékesebbé teszi az a tény, hogy kora tudományos világától teljesen elszakítva, csak a maga erejéből alkotta meg világraszóló művét. Ezért életében soha, senkitől, nyíltan elismerést nem kapott, pedig még kortársa, a matematikusok fejedelme, GAUSS is *lángelmének* nevezte. Vekerdí László ide kívánczó gondolatával „szó szerint megteremtette az *abszolút geometriát*”, minden előzmény

nélkül, saját szavaival is „*a semmiből egy új, más világot teremtettem*”. (Temesvárról 1823 nov. 3-án írt levelének ez a mondata szállóigévé vált). Ez az új más világ egy új mértan, vagy pontosabban egy új geometria, ami alapjaiban különbözik az általunk középiskolában tanult, egy Eukleidész nevű görög matematikus által rendszerbe foglalt és róla elnevezett geometriától. Ezt az új geometriai rendszert – amely a maga nemében az *első* a világon – ma *Bolyai-geometriának* nevezzük. Ezt hozta létre, ha úgy tetszik teremtette meg az Erdélyben élő Bolyai János hadmérnök (vigyázat, képzettsége szerint nem matematikus!), akinek geometriája *abszolút*, illetve *hiperbolikus geometria* néven vált ismerté. (Ez valójában két geometria.)

Életének tragédiája, hogy életében semmilyen elismerést, ösztönzést nem kapott, egész munkássága példázza Szilárd Leó atomfizikus mondását: A siker nem szükséges ahhoz, hogy erőfeszítéseinkben kitartsunk.

Bolyai János gondolatai

Magyarok: Hiszem, Isten a magyart sem teremtette rossz kedvében s mostoha indulattal, s nem ruházta fel azt alábbvaló tehetségekkel akármely más nemzetnél.” (Apja Bolyai Farkas is vallotta: A magyarnak mind nyelve, mind az esze alkalmas arra, hogy a tudományokat magyarul csepegtesse kedves magzatjainak az elméjébe.)

„... a magyar nemzetet s nyelvet különösen szeretem, s épen javát kívánom eszközölni, mint az is bizonyítja, hogy tanaimat magyarul írtam, s írom is.” (Kivéve legfőbb művét, az Appendixet- a szerző.)

Természet: A természet él! [...] Az egész világ részei között szükséges és szoros törvényszerűség van, vagyis az egész világ egységes, mégpedig, tökéletesen élő egész.

Motiváció, kitartás: Semmit se szeressek félig csinálni, vagyis a tökély előtt megelégedni.

Oktatás: Nincs egyéb dics s érdem, mint az önérzet, s a mások művelődése s boldogsága előmozdítása s emelése tudatából eredő beljuttalom.

Bölcsesség: A főnek kell művelnie a szívet.

Vallás: Az igazságnak nincs szüksége arra, hogy az emberek egy helyre gyűljenek imádatára.

Relativitáselmélet: A nehézkedés (gravitáció- a szerző) törvénye is szoros összeköttetésben, folytatásban mutatkozik a tér természetével, valójával (alkotásával), milyenségével; s (gondolom) az egész természet folyásával. (E gondolatával mintegy 80 évvel megelőzte Albert Einsteint a relativitáselmélet megalkotóját, így Bolyait nevezhetjük a *fizika geometrizálása* gondolat megfogalmazójának.)

Öntudatos magyar volt, de nem nacionalista.

Románok: Senki inkább nem szereti, becsüli, pártolja a román nemzetet nálamnál, s mint embert éppen úgy szeretem, mint a magyart, s gyönyörrel elismerem, ... benne a hajdani római népnek ... oly hosszan elnyomott, de szerencsére mégis életerejét, ruganyosságát, vidorságát el nem vesztett ... ivadékát;- írta a szabadságharc idején.

Nemzetiség: Nekem minden ember ember, ... s szeretettel viseltetem minden nemzeti különbség tekintete nélkül ... inkább szeretvén egy jobb érzésű (becsületeseb) németet, vagy mást, mint egy alacson, gonosz magyart.

Emberiség: Nem akarok boldogító, idvezítő terveimmel csak a magyar nemzetre szorítózkodni: az egész emberi nem általános boldogítása fekszik nekem szíven. Mi fölséges,

édes érzés lesz, ha minden választékok leomolván, az ember az embert embernek nézi. (Üdvtan-ból)

Műveltség: Már most nem durva erővel, hanem műveltséggel kell igyekeznünk kitűnni, s ha lehet, nem csak elérnünk: hanem messze el is hagynunk más már régóta messze előrugaskodott nemzeteket, azoknak dicső példát adván.

Női öltözködés: Kacérságával az erény útjáról való letérésre csábít.

Nemi erkölcs: Ha minden érintkezést a másik nemiellett abbahagyunk, vége szakad nemünknek; sok az érintkezésből pokol, és nyomorékká tesz.

Munka: A mások verejtéke után és zsírján ... here-módra ingyen élni ... nagyobb szégyen, gyalázat, vétek, mint koldulni.

Matematika: Mindenféle emberi ismeretnek ez a tudomány biztosít megingathatatlan alapot. Szépsége utolérhetetlen, a benne való elmélyülés a legmagasabb élvezet és gyönyörűség.

APPENDIX (legfőbb műve): „a tudomány igazi gyarapításának, az ész művelésének, és így az emberi sors lendítésének egyik legfontosabb és leglényegesebb lépése megtörtént.” (1832, Bolyai János levele János főherceghez)

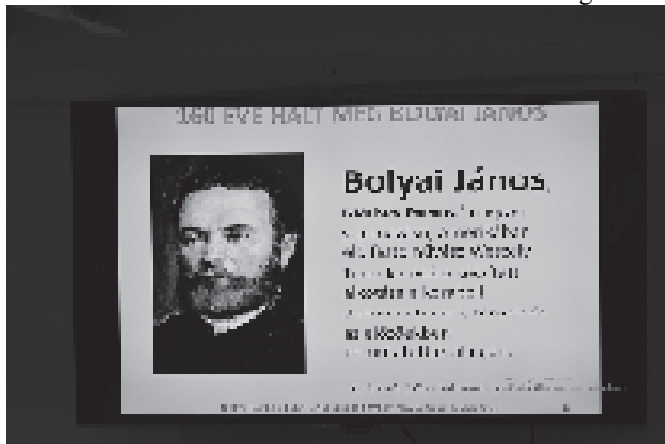
A szegénység, nyomor, elnyomás, erőszak és más bajok elmúltát nem a túlvilági élettől várta, amit az egyházi és világi reakció egyaránt helyes és bölcs viselkedésnek tartott. János ebben a földi életben, azonnal el akarta tüntetni a társadalom nyomorúságát s erre módszert is ajánlott. Még élete utolsó perceiben is egy nagy elméleten, vagy ahogy ő nevezte, az *Üdvtan*-on dolgozott, hogy megmutassa az emberiségnek a boldogsághoz vezető utat.

Nem volt ateista. Nem hitt persze valamilyen személyes istenben, hanem egy ész istent képzelt el magának, aki a világnak mintegy ős oka, de a természetbe nem nyúlt bele, és nem tesz csodákat.

Kitartás, tenni akarás, a kudarc eltűrése, a forradalmi, nem szokványos gondolat, az alkotás és nem az alkotó fontosságának hangsúlyozása jellemzi. Külső hallhatatlanságra nem vágyó, de az igazságot határtalanul szerető ember volt. Mindezekért példakép lehet minden fiatal és minden magyar számára.

(Bolyai Jánosról további részletek hallhatók a www.picaso.hu honlap *Interjúk* menüjében. A mostani előadás diái 2 hétig innen tölthetők le: picaso.hu/Letoltesek. A szerző nagysikerű 'Bolyai János a Teremtő' című cikke itt található: picaso.hu/Letoltesek/P

Varga János

Az ARÉV Baráti Kör Egyesület lapjáról: „ÉPÍTŐK Hírlevél”

Meglátogattam 2020. január 26-án vasárnap, volt kolléganőmet, Bogár Lászlóné, Irénkét, aki 1986-ban ment nyugdíjba, és az ARÉV pénzügyi osztályt vezette 14 évig.

Beszélggettünk az ARÉV Baráti Kör lapjáról, amit Ő is, mint egyesületi tag rendszeresen megkap.

Nyugdíjas társaimból páran, a Rupphegyi Idősek Otthonában örömmel olvassák a Székesfehérvárról érkező újságot, és Irénkének elmondják, hogy melyek voltak a számukra legérdekesebb cikkek.

E héten érkezett meg a januári újság és ebből az

- **Őszi kirándulás a korszerű építészet jegyében** (a komáromi új Duna híd, a Pancho Aréna, a Puskás Akadémia) cikket és a
- **Méhek és mézek** (a novemberi klubdélután) cikket tartották nagyon érdekesnek, értékesnek.

Beszélgetésünk során az együtt átélt FÁÉV, majd ARÉV időszak akkori kollégáiról, vezetőiről is szó esik. Igen jó érzés mindkettőnknek az, hogy ma is a korábban megszokott magas színvonalon jelenik meg az ARÉV Baráti Kör lapja, az ÉPTŐK Hírlevél. A Baráti kör tagjainak nyugdíjas napjait a rendszeresen tervezett, érdekes, tartalmas programokkal színesítik.

A korábbi ÉPÍTŐK Hírlevelekből is említett Irénke két olyan cikket, amely nagyon tetszett neki és a lakótársaknak:

- **Kiállításon jártunk, az Inkák aranya kiállítás** (2019. szeptemberi számból)
- **Élménybeszámoló egy Délkelet-ázsiai utazásról** (2019. márciusi számból)

Sajnos, Irénke jelenlegi egészségi állapota nem teszi lehetővé, hogy személyesen találkozzon a ARÉV Baráti Kör tagjaival, ezért kérésére e cikkben foglaltam össze elismerő gondolatait.

Ez úton is szeretettel gratulál az ARÉV Baráti Kör Vezetőinek - volt Kollégáinak- és az újság szerkesztőinek.

dr. Kissné Sinka Klára

a fotót Kákonyi Gabriellai készítette a Tutanhamon kiállításon

Meghívó

Az ARÉV Baráti Kör kirándulása Frauenkirchenbe és a Szigetközbe 2020. április 22-én

Találkozó a Kereskedelmi és Iparkamara Balatoni út/ Hosszúsétatér sarkán álló székházánál 7.20-kor, indulás 7.30 órakor.

Első látnivalónk a burgenlandi *Frauenkirchen* /Boldogasszony/ település *Esterházyak* építtette pompás barokk temploma, kolostora és szokatlan elrendezésű kálváriája.

Mosonmagyaróvár legrégebbi, középkori hangulatú lakóházában, a Cselley-házban képzőművészeti-, és bűtörténeti gyűjteményeket, továbbá a Habsburg kriptát tekintjük meg.

A *Szigetköz*ben egy, a Mosoni-Duna partján lévő étteremben ebédelünk: Csontleves gazdagon csészében, Rántott szelet, natúr szelet, rizi-bizi.

Utunkat Dunaremete-Lipót-Hédervár-Ásványráró útvonalon folytatjuk, majd *Győr* belvárosában sétálunk.

Tájékoztatjuk tagjainkat, hogy a meghirdetett kirándulásra az autóbusz megtelt.

Aki jelentkezik, vagy már jelentkezett, de létszám felett, az, az őszi kirándulásakor előnyt élvez. Ha el szeretne jönni elsőbbséget kap. Tel: 30 749 8870

Részvételi díj:

70 év felett 5000.- Ft

Nyugdíjas 70 év alatt 5700. Ft,

aktív dolg.: - 6400.-Ft

**"Minden halállal elvész valami,
ami értékes és helyettesíthetetlen."
/Laurell Kaye Hamilton/**

Halottaink az elmúlt hónapokban (akikről tudunk)

Tagok:

Csuthy László	Székesfehérvár
Danielovics Miklós	Gárdony
Manner Györgyné	Székesfehérvár

Nyugdíjasok, volt ARÉV-es dolgozók:

Fürész Zoltán	Érd
Horváth Tibor	Kisfalud
Patay Kis József	Székesfehérvár

Emléküket megőrizzük!

Tisztelt ARÉV Baráti Kör Tagok! Van honlapunk!

Ezúton tájékoztatjuk Önöket, hogy 2018. decemberében az ARÉV Baráti Kör Egyesület, a www.arevbar.hu internetes oldalon elindította a honlapját, s ezentúl az Egyesülettel kapcsolatos hírek, tájékoztatások, archív anyagok, Nívódíj kitüntetések, stb. itt jelennek meg.

Természetesen a Facebook közösségi oldal **ARÉV-es Ismerősök** csoportja továbbra is működik, amely aktuális információkkal, fotókkal ad tájékoztatást az eseményekről, rendezvényekről.

ARÉV Baráti Kör Egyesület Elnöksége

Rövid hírek:

- **Január 16.** Budapesten jártunk, Tutanhamon rejtélye és kínesei című kiállítást néztük meg.
- **Január 30.** Klubdélutánt tartottunk, melyen megismertük Lendvai Mihályné Erzsike gyönyörű kézimunkáit (láthatunk takarót, karácsonyi, húsvéti díszeket, kézzel varrott táskákat).
- **Február 4.** Februári hadtörténelem címmel Oláh László tartott előadást az Európa Klubban.
- **Február 6.** Fertő Imre vetített Párizs (I. rész) címmel.
- **Február 6.** A Szabad Európa Rádió és a rendszerváltás címmel előadást hallhattunk az Európa Klubban Dr. Simándi Irén a Kodolányi János Egyetem főiskolai tanárától.
- **Február 12.** Váczi Márk Palotavárosi iparosok című tematikus előadása a Kézművesek Házában.
- **Február 19.** Klubdélután Varga János előadása Bolyai János élete az anekdoták tükrében címmel.
- **Február 26.** Váczi Márk Palotavárosi épületek egykor és ma című tematikus előadása a Kézművesek Házában.
- **Február 28.** Vörösmarty Színházban Trianon címmel beszélgetésen vett részt néhány tagunk.
- **Március 3.** A Vörösmarty Mihály Ipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája 65. jubileuma alkalmából szék kiállítást és iskolatörténeti kiállítást rendezett, melyet szakszerű tárlatvezetéssel mutattak be nekünk.
- **Március 5.** Fertő Imre vetített Párizs (II. rész) címmel.

Amint a híradásunkból látható sok változatos programon veszünk részt havonta több alkalommal. Szeretnénk, ha minél többen csatlakoznának hozzánk és nem csak a Hírlevélből olvasnák hol és mit lehetett hallani és látni. Szeretettel hívunk minden érdeklődőt!

VZS

Kiadja: az ARÉV Baráti Kör Egyesület
Székesfehérvár, Jancsár u. 11. Tel: 30-749-8870
Adószáma: 18495717-1-07
Bankszámlaszám: 11736006 -20364960 -00000000
Honlap: www.arevbar.hu
Felelős szerkesztő: Galambos Ottó
Készült: 390 példányban
A sokszorosítás az APOLLÓ Nyomdában készült.
Kapják: Az egyesület tagjai, támogatók, szponzorok